

ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ

Η απόφαση για την ανέγερση του κτιρίου ανάγεται στο 1868 όταν γεννήθηκε ο **υιός του Γεωργίου Α΄, Κωνσταντίνος** και το δημόσιο αποφάσισε να του δωρίσει, όταν ενηλικιωθεί, **ιδιαιτερη κατοικία**. Πράγματι, 21 χρόνια αργότερα, όταν ο διάδοχος Κωνσταντίνος νυμφεύεται την πριγκίπισσα Σοφία Χοετζόλλερν, το ελληνικό δημόσιο τήρησε την υπόσχεσή του.

Ο σχεδιασμός του “Ανακτόρου του Διαδόχου” ανατέθηκε στον **Ερνέστο Τσίλλερ**. Άρχισε να κτίζεται το 1891 και τελείωσε έξι χρόνια αργότερα, το 1897.

Το 1909 χρησιμοποιήθηκε προσωρινά ως βασιλική κατοικία λόγω φωτιάς που κατέστρεψε τα τότε Ανάκτορα. **Μετά τη δολοφονία του Γεωργίου του Α΄ (1913) και την άνοδο στο θρόνο του διαδόχου Κωνσταντίνου μετατρέπεται οριστικά σε βασιλικά Ανάκτορα.**

Σήμερα που η Αθήνα επεκτάθηκε, το Προεδρικό Μέγαρο βρίσκεται στο κεντρικότερο σημείο της πόλης, πίσω από τον Εθνικό κήπο και το Κοινοβούλιο. Η **οδός Ηρώδου Αττικού** που φιλοξενεί το Μέγαρο, δεν είναι μόνον ένας από τους ωραιότερους δρόμους της πόλης, αλλά είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την πολιτική και κοινωνική ζωή αυτού του τόπου, αφού πέραν του Μεγάρου, φιλοξενεί και το Μέγαρο Μαξίμου όπου βρίσκεται το γραφείο του εκάστοτε Πρωθυπουργού.

Το Προεδρικό Μέγαρο καταλαμβάνει συνολική έκταση 27 περίπου στρεμμάτων, μεγάλο τμήμα της οποίας κατέχει ο κήπος. Στην κύρια όψη του κτιρίου, επί της Ηρώδου Αττικού, βρίσκεται η επίσημη είσοδος του Μεγάρου. Η ανεπίσημη είσοδος βρίσκεται επί της Βασιλέως Γεωργίου Β΄.

Το Προεδρικό Μέγαρο είναι ένα νεοκλασικό τριώροφο κτίριο, με λιτή και αυστηρή πρόσοψη.

Στο **δεύτερο όροφο** μία σειρά από διπλά παράθυρα αφήνουν ενδιάμεσα κενά όπου διακρίνονται ανάγλυφα εραλδικά σύμβολα, παραστάσεις των τεσσάρων εποχών, τα **μονογράμματα Κ και Σ** - Κωνσταντίνος και Σοφία (Χοεντζόλφερν), καθώς και πρόσωπα της ελληνικής μυθολογίας.

Στο **ισόγειο** βρίσκονται η κεντρική είσοδος, το γραφείο του Προέδρου, η αίθουσα αναμονής, το βυζαντινό σαλόνι, η αίθουσα συσκέψεων, η αίθουσα διαπιστευτηρίων και η αίθουσα δεξιώσεων.

Στην **κεντρική είσοδο** του Προεδρικού Μεγάρου, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας υποδέχεται τους προσκεκλημένους του αρχηγούς κρατών, κατά τις επίσημες δεξιώσεις και επισκέψεις.

Κατασκευασμένη από λευκό πεντελικό μάρμαρο και πλαισιωμένη από ολόσωμους ιωνικούς κίονες, η είσοδος φωτίζεται διακριτικά χάρη σε μία μεγάλη τετράγωνη γυάλινη οροφή, από όπου περνά άπλετο το φυσικό φως. Ενδιαφέρον στοιχείο του χώρου αποτελεί η χρήση, από τον Τσίλλερ, απομίμησης μαρμάρου στους τοίχους. **Δεξιά και αριστερά της κυρίας εισόδου** είναι τοποθετημένες οι **προτομές** των εθνικών μας ποιητών **Διονυσίου Σολωμού και Άγγελου Σικελιανού**, έργα των γλυπτών Σ. Τριάντη και Θ. Απάρτη αντίστοιχα. Η φαρδιά μαρμαρίνη σκάλα που οδηγεί στον πρώτο όροφο, χωρίζεται στο πλατύσκαλο συμμετρικά σε δυο σκέλη. Στον πρώτο όροφο, τόσο οι κίονες που την περιβάλλουν, όσο και οι παραστάδες των χώρων κίνησης ακολουθούν τον κορινθιακό ρυθμό. Απέναντι από το πλατύσκαλο, δεσπόζει ο **πίνακας** του ζωγράφου George B. Scott, φιλοτεχνημένος το 1914, που απεικονίζει τον **Βασιλέα Κωνσταντίνο Α΄, έφιππο στρατηλάτη**, Ο Scott περιβάλλει το κυρίως θέμα του με ένα φαρδύ δάφνινο στεφάνι και τις επιγραφές Ιωάννινα, Γιαννιτσά, Σαραντάπορο, Μπέλες, Κιλκίς και Λαχανάς, τοπωνυμίες που φέρνουν στη μνήμη τις μεγάλες νίκες του ελληνικού στρατού στους Βαλκανικούς πολέμους του 1912-13.

Το **γραφείο του Προέδρου** είναι ένα αυστηρό και ταυτόχρονα οικείο και φωτεινό χώρο με μεγάλα παράθυρα, με θέα τον κήπο του Προεδρικού Μεγάρου. Στο χώρο αυτό ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δέχεται τους επίσημους επισκέπτες του, Προέδρους, Πρωθυπουργούς κλπ. καθώς και απλούς πολίτες. Χαρακτηριστικό του Γραφείου είναι οι δρύινες βιβλιοθήκες με βιβλία κυρίως ιστορικά, λογοτεχνικά και φιλοσοφικά. Ένα γιγαγάνι και ένα ζευγάρι πιστόλια, όπλα της επαναστάσεως του 1821, καθώς και δυο μικροί πίνακες στολίζουν το χώρο.

Η **αίθουσα αναμονής** βρίσκεται αριστερά από την κύρια είσοδο και είναι ο χώρος που φιλοξενεί για λίγη ώρα τους πολίτες που επιθυμούν να συναντήσουν τον Πρόεδρο. Η αίθουσα φωτίζεται από δυο μεγάλα παράθυρα με θέα τον κήπο της οδού Ηρώδου Αττικού. Τους τοίχους της κοσμούν ελαιογραφίες ελλήνων ζωγράφων, ευγενική προσφορά της Εθνικής Πινακοθήκης, για να χαζεύει ο επισκέπτης.

Το **“Βυζαντινό” σαλόνι** είναι η αίθουσα όπου δίδονται οι διαβεβαιώσεις Μητροπολιτών και γίνονται **ολιγομελείς ορκωμοσίες** Υπουργών και άλλων αξιωματούχων. Αποτελεί συνέχεια της Αίθουσας Αναμονής. Στα αρχικά σχέδια του Τσίλλερ το σαλόνι αυτό φέρει την ονομασία “οικογενειακό δωμάτιο”. Τα τελευταία χρόνια η αίθουσα είναι γνωστή ως “Βυζαντινό” σαλόνι, **λόγω του διάκοσμού του με τις βυζαντινές εικόνες**, όπως του Χριστού και της Παναγίας της Βρεφοκρατούσας, του Αγίου Κων/νου κι Ελένης, το τρίπτυχο τα εκθέματα στις βιτρίνες καθώς και τα

έπιπλα, που τα περισσότερα είναι από την Κωνσταντινούπολη και είναι αντίγραφα βυζαντινών του 19^{ου} αιώνα. Πάνω στο τραπέζακι βρίσκεται ανοιγμένο ένα πολύτιμο βιβλίο με τον Ακάθιστο Ύμνο ζωγραφισμένο με φύλλα χρυσού- δώρο της Βασίλισσας Σοφίας από την επίσκεψη της στο Προεδρικό Μέγαρο το 2010.

Η **αίθουσα συσκέψεων** είναι μία μεγάλη εσωτερική αίθουσα η οποία χρησιμοποιήθηκε λίγες φορές ως αίθουσα συσκέψεων των πολιτικών αρχηγών με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και χρησιμεύει σε συναντήσεις του Προέδρου με ομάδες επισκεπτών. Στην αίθουσα δεσπόζει ένα λιτό, μακρόστενο τραπέζι. Ανάμεσα στα αντικείμενα που στολίζουν το χώρο ξεχωρίζουν δώρα ξένων ηγετών κρατών. Οι τοίχοι κοσμούνται με πίνακες που απεικονίζουν διάφορους οπλαρχηγούς της επανάστασης.

Η **αίθουσα διαπιστευτηρίων** είναι μια από τις μεγαλύτερες αίθουσες του Μεγάρου και οφείλει το όνομά της στην χρήση της. Στο χώρο αυτό οι **ξένοι Πρέσβεις επιδίδουν τα διαπιστευτήριά τους** στον Πρόεδρο. Η αίθουσα χρησιμοποιείται επίσης για την **ορκωμοσία των μελών της Κυβέρνησης**, την **επίδοση τιμητικών διακρίσεων** καθώς και για **δεξιώσεις**. Η αίθουσα διαπιστευτηρίων είναι η **πρώτη επέκταση που έγινε στο Προεδρικό Μέγαρο**. Παραγγέλθηκε το 1909 από την Βασίλισσα Σοφία στον ίδιο αρχιτέκτονα Ερνέστο Τσίλλερ. Ο λόγος ήταν ότι χρειαζόταν μία αίθουσα θρόνου, που δεν είχε προβλεφτεί γιατί δεν προοριζόταν για βασιλική κατοικία αλλά για κατοικία του διαδόχου.

Η **αίθουσα δεξιώσεων** είναι η **μεγαλύτερη αίθουσα** του Προεδρικού Μεγάρου. Εδώ δίνονται οι **μεγάλες δεξιώσεις και τα επίσημα δείπνα**. Η αίθουσα αποτελεί νεότερη προσθήκη στο αρχικό κτίριο και κατασκευάστηκε το 1962 από τον Αλέξανδρο Μπαλτατζή με την ευκαιρία των γάμων της πριγκίπισσας Σοφίας, πρωτότοκης κόρης του βασιλιά Παύλου, με τον πρίγκιπα Δον Χουάν Κάρλος της Ισπανίας. Η εσωτερική διακόσμησή της ακολουθεί το ύφος της Αίθουσας Διαπιστευτηρίων της οποίας αποτελεί προέκταση σε υψηλότερο επίπεδο. Για το λόγο αυτό, όταν η χωρητικότητά της δεν επαρκεί, η αίθουσα δεξιώσεων ενοποιείται με την αίθουσα διαπιστευτηρίων.

Στον **πρώτο όροφο** βρίσκονται το μικρό σαλόνι, η τραπεζαρία και η βιβλιοθήκη.

Το **μικρό σαλόνι** χρησιμοποιείται όταν υπάρχει δείπνο ή γεύμα δίπλα στην Τραπεζαρία.

Στην **τραπεζαρία**, όπου κυριαρχεί ένα τραπέζι 40 ατόμων, ο Πρόεδρος έχει τη δυνατότητα να δεξιώθει ένα στενότερο κύκλο προσκεκλημένων. Παραδοσιακά εδώ γίνεται πάντα το τραπέζι την Κυριακή της Ορθοδοξίας.

Ο **κήπος** του Προεδρικού Μεγάρου, που αποτελεί προέκταση του εθνικού κήπου προς τα ανατολικά, έχει έκταση 25 περίπου στρεμμάτων και αποτελεί μια όαση πράσινου στο κέντρο της Αθήνας. Πριν το 1897 ο χώρος **αποτελούσε το λαχανόκηπο των Βασιλικών Ανακτόρων** (σημερινής Βουλής) μια και το έδαφος στη θέση αυτή ήταν ιδιαίτερα εύφορο, επειδή ήταν δίπλα στις όχθες του Ιλισού. Το σχεδιασμό φαίνεται ότι ανέλαβε το τεχνικό γραφείο του Τσίλλερ. Την επιλογή όμως των κατάλληλων φυτών θα πρέπει να επιμελήθηκε έλληνας ειδικός, αφού τα περισσότερα δένδρα ανήκουν στην ελληνική χλωρίδα.

Στην **είσοδο του Προεδρικού Μεγάρου**, προς την Ηρώδου Αττικού, βρίσκεται πρωτότυπο αντίγραφο του **γλυπτού «Ζάλογγο»**, του κορυφαίου γλύπτη Γιώργου Ζογγολόπουλου που κατασκεύασε το 1960 από χυτό ορείχαλκο. Πιασμένες χέρι-χέρι, καθώς σέρνουν τον χορό, οι 6 αφαιρετικές γυναικείες μορφές μεγεθύνονται κλιμακωτά και στην άκρη του γκρεμού της θυσίας γιγαντώνονται, μετατρέπονται σε μορφές τεράστιες, ηρωικές, σύμβολα αιώνια της θυσίας και της αγάπης για την ελευθερία, στον βωμό της οποίας δεν δίστασαν να θυσιάσουν όχι μόνον τη δική τους ζωή, αλλά και τη ζωή των παιδιών τους.

Το **ΜΕΓΑΡΟ ΜΑΞΙΜΟΥ** είναι ένα μεγάλο ωραίο νεοκλασικό κτίριο στην οδό του Ηρώδη του Αττικού, δίπλα στο Προεδρικό Μέγαρο. Αρχικά ήταν το **σπίτι του Δημητρίου Μάξιμου, τραπεζίτη**, που διετέλεσε πρωθυπουργός της Ελλάδας σε πολυκομματική κυβέρνηση συνασπισμού από τον Ιανουάριο του 1947 ως τον Αύγουστο του ίδιου έτους.

Το 1952 το ελληνικό Δημόσιο αγόρασε το μέγαρο από τον Μάξιμο στην τιμή των 5,5 δισ. δραχμών, για να χρησιμοποιηθεί **ως επίσημος ξενώνας** για πρωθυπουργούς και προέδρους άλλων χωρών που επισκέπτονταν. Κυβερνητική επιτροπή είχε εκτιμήσει την αξία του μεγάρου στα 11 δισεκατομμύρια, αλλά ο ιδιοκτήτης του όχι μόνο δέχτηκε να το παραχωρήσει με τα μισά χρήματα, αλλά προσέφερε και την επίπλωση της οικίας του μαζί με τους πίνακες που βρίσκονταν σε αυτήν. Η κυβέρνηση, για να τιμήσει την προσφορά του Δημητρίου Μάξιμου, δήλωσε μέσω του προέδρου της ότι το κτίριο θα διατηρήσει το αρχικό του όνομα, δηλαδή *Μέγαρο Μαξίμου*.

Το **1982** παραχωρήθηκε στο Υπουργείο Προεδρίας της Κυβερνήσεως **με σκοπό την στέγαση του γραφείου του εκάστοτε πρωθυπουργού**, που πριν είχε γραφείο μόνο στη Βουλή.